

De gesnoeide wijnstok

Preek over Johannes 15:16

Te lezen: Johannes 15:1-17

Introductiedienst ds. Burke in Surinamewerk

Den Haag, 22 augustus 1976

Wanneer je Johannes 15 leest, kom je onder de indruk van de hoge verwachting die Jezus van zijn volgelingen heeft.

Jezus vergelijkt zichzelf met een wijnstok. En zijn volgelingen met de takken die aan de stam ontspruiten. Takken waaraan de vruchten groeien waarom het bij die wijnstok gaat.

Wanneer u Jezus Christus belijdt als uw Heiland en als de Heer van uw leven, mag u weten dat Christus u een geweldig belangrijke plaats heeft toevertrouwd. U bent de tak waaraan de vruchten groeien waarom het gaat in de wijnstok Jezus Christus! Wanneer je in het vroege voorjaar in een wijngaard loopt, voel je je als leek ietwat teleurgesteld. Je ziet een veld vol kale, grillige stronken. Wijnstokken die tot kort boven de grond zijn weggesnoeid. Je denkt bij jezelf: 'Dit kan nooit veel worden!' Maar je vergist je in zo'n kale, kort gesnoeide stronk. Die wijnstok heeft de rijke oogst van het najaar al helemaal in zich! De tientallen zware druiventrossen die de wijnboer in september zal plukken, zitten zagezegd in april al in die kale gesnoeide stronk. Het wachten is op de takken die de sappen uit de wijnstok zullen opzuigen. Takken waaraan de voedingsstoffen waarvan de wijnstok vol zit, omgezet zullen worden in rijpe vruchten.

Jezus Christus vergelijkt zichzelf met een wijnstok. Jezus Christus is een wijnstok die vol zit met alles wat het leven tot een mooi en rijk leven maakt.

De wijnstok Christus wacht op takken waaraan al zijn rijkdommen zullen uitgroeien tot rijpe vruchten.

Jezus Christus wacht op mensen in wier leven al zijn rijkdom zal rijpen tot een mooi en gaaf leven.

Van Johannes 15 is het geen grote stap naar het lijdensverhaal in Johannes 19.

Jezus die sterft aan het kruis,

ontdaan van alle menselijke waardigheid,

verlaten door zijn vrienden,

die Jezus is als een kale, ontlusterde, kort gesnoeide wijnstok in het vroege voorjaar.

Een wijnstok die barstenvol liefde en leven zit.

Wanneer Jezus ontlusterd, van alles en allen beroofd, aan het kruis hangt, gaat het bekende bijbelwoord in vervulling:

'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe'.

Je zou dat niet zeggen, wanneer je Jezus aan het kruis ziet sterven. Je zou het niet zeggen dat deze machteloze, ontlusterde mens vol is van een liefde die de macht heeft om ieder mens eeuwig leven te geven,

macht heeft om de samenleving te vernieuwen,
macht heeft om de wereld te redden.

Je zou het niet zeggen. Zo min als je van een gesnoeide wijnstok in het voorjaar zou zeggen dat hij rijke oogst zal opleveren.

Je zou het niet zeggen. Maar het is wel zo!

Toen Jezus aan het kruis stierf, was Hij vol van liefde voor u. Vol van een liefde die bij machte is uw leven radicaal te vernieuwen.

De stervende Heiland heeft het in zich uw schuld te vergeven. Er zijn mensen die hun leven lang achtervolgd worden door een schuld.

Dingen die u ooit gedaan hebt. Een woord dat u ooit gesproken hebt, waarmee u een ander vreselijk hebt bezeerd.

Er zijn wel excuses: De omstandigheden waren er naar. Die ander heeft het er zelf naar gemaakt dat u zo handelde. U bent tenslotte ook maar een mens!

Maar de schuld laat zich niet wegdeneren. En echt opgeruimd en blij kunt u niet zijn. In het bidden voelt u zich vaak geremd. Als er avondmaal gevierd wordt, hebt u altijd een goede reden om thuis te blijven. Soms twijfelt u er aan, of u zich wel christen mag noemen.

Toen Jezus stierf was Hij als een gesnoeide wijnstok, barstensvol leven en liefde voor u. Hij wacht er op, dat u een tak aan de wijnstok wordt. Wanneer Jezus' liefde door u heen kan stromen, zal in uw leven zichtbaar worden hoe machtig zijn liefde is.

Zijn kruisdood zal in uw leven vruchten gaan dragen.

Is het niet geweldig, dat Jezus u, met uw schuld, met uw fouten, met uw twijfel, dat Jezus u heeft uitgekozen, om in uw leven zichtbaar en tastbaar en proefbaar te maken hoe groot zijn liefde is?

Zijn liefde zal door u heen stromen en uw schuld wegnemen.

Zijn liefde zal door u heen stromen en in u rijpen tot een blij en opgeruimd gezicht, tot een mond die zingt en bidt.

Zijn liefde zal in u rijpen tot een hart dat andere mensen liefheeft en vergeeft.

Zijn liefde zal in u uitgroeien tot handen die geven en helpen.

Dat zijn evenzovele vruchten van de liefde van Jezus. In u en in mij, door u en door mij wil Jezus tonen hoe machtig zijn liefde is.

Is dan niet geweldig? U mag de tak zijn waaraan de vruchten groeien waarom het gaat in de wijnstok Jezus Christus!

In een gesprek met mensen die zeggen geen christen te willen of te kunnen zijn, krijg je nogal eens te horen:

‘U zegt dat God liefde is?! Nu als God liefde is, waarom dan die aardbeving in de Filippijnen? Waarom dan die oorlog in de Libanon? Waarom laat Hij dan toe dat een klein kind op straat overreden wordt?’

Dat zijn diepsnijdende vragen. Ze komen ook dikwijls in mij op. Ik weet er ook geen voor alle gevallen pasklaar antwoord op.

Maar Johannes 15 wijst ons wel een richting door dat oerwoud van vragen. Er blijft in dat oerwoud van vragen nog veel te kappen en te zoeken. Maar dat God liefde is,

wordt u daar zichtbaar waar mensen leven, als takken ingeplant in de wijnstok Jezus Christus. De wijnstok draagt geen vruchten buiten de takken om. Christus' liefde wordt niet zichtbaar, tastbaar en proefbaar buiten mensen om.

Stel dat er geen aardbevingsrampen zouden voorkomen. Zou daarmee zichtbaar zijn geworden dat God liefde is? Neen!

Dat God liefde is, moet zichtbaar zijn in de wijze waarop christenen reageren ingeval van een ramp. In een spontaan gulle gift in geval van een ramp, in een helpende hand, in een troostend woord in geval van ziekte of ongeluk, daarin wordt zichtbaar dat God liefde is.

De wijnstok draagt geen vruchten buiten de ranken om. Dat Christus liefde is, wordt niet zichtbaar, tastbaar en proefbaar buiten u en mij om.

Nogmaals: Hiermee hebben we niet in een handomdraai een geweldig probleem opgelost. Wanneer je oog in oog komt te staan met rampen, ziekte en verdriet blijft er veel te praten en te bidden en te vechten: 'God, hoe kàn het bestaan?!'

Maar Johannes 15 wijst ons wel een richting: De wijnstok draagt geen vruchten buiten de takken om.

Dat God liefde is, wordt niet zichtbaar buiten Gods kinderen om.

Dat God liefde is, wordt je niet gewaar in een discussie over Gods liefde.

Dat God liefde is, kun je alleen ervaren wanneer je jezelf laat inplanten als een tak in de wijnstok Jezus Christus.

In deze dienst mogen we ds. Burke bevestigen in zijn werk onder de vele Surinamers die in Den Haag en omgeving zijn komen wonen.

In deze dienst zegt Jezus tegen ds. Burke en tegen onze gemeente:

'Ik heb u uitgekozen en u aangewezen, opdat gij zoudt heengaan en vrucht dragen'.

'opdat gij zoudt heengaan....'. Deze woorden doelen op de zendingsopdracht. Zoals Jezus in het Mattheüsevangelie zegt: 'Gaaf dan heen en maakt alle volkeren tot mijn discipelen....'.

'Ik heb u uitgekozen en aangewezen, opdat gij zoudt heengaan en vrucht dragen....'.

Een zending is een rank aan de wijnstok Jezus Christus. Aan een zending groeien de vruchten van de liefde die Christus voor mensen heeft. Ieder mens die door zijn arbeid gewonnen wordt voor het Koninkrijk van God, is een vrucht van Jezus' liefde.

Broeder Burke,

Toen Christus aan het kruis stierf, was Hij vol liefde voor de Surinamers die naar Nederland zijn gekomen.

Dat bedoel ik niet als een algemene opmerking. Maar heel persoonlijk toegespitst: Die Surinaamse man die bang was voor de toekomst en daarom naar Nederland vluchtte,

Die man en vrouw die hun kinderen goede kansen wilden geven,

Die man die in Suriname geen werk kon vinden,

Die vrouw die door haar familie werd gedwongen om mee te gaan naar Nederland,

Dat gezin dat in het vliegtuig stapte omdat Nederland met zijn sociale wetgeving hen

een paradijs leek:

Jezus heeft hen hoofd voor hoofd lief.

Hij is voor hen gestorven, opdat zij zouden leven.

Broeder Burke,

dat dit alles waarheid is, wil Christus in u en door uw werk tonen. U mag de rank zijn waaraan de vruchten rijpen van Jezus' liefde voor Surinamers.

Wanneer u een Surinamer hebt geleid tot het geloof in Christus, wordt in u en door u zichtbaar dat Christus voor hem gestorven is.

Wanneer u een Surinaamse man er toe brengt om zijn vrouw niet langer als een stuk bezit te beschouwen maar als medegelovige hoog te achten, omdat Christus dat vraagt, is dat in u en door u een vrucht van Jezus' liefde.

Jezus zegt: 'Noël Burke, Ik heb u uitgekozen en aangewezen, opdat u zoudt heengaan en vrucht dragen'.

Allen die in de afgelopen weken met u te maken kregen, hebben gemerkt dat u een groot talent hebt om met mensen om te gaan. Iemand zei: 'als je met Burke op stap bent, wordt je vanzelf blij!'.

U hebt sociologie en theologie gestudeerd.

U hebt al dertien jaar ervaring in het werken met Surinamers.

Dit zijn belangrijke pluspunten voor uw werk. Maar we zijn hier niet in deze dienst bijeen, omdat u zo geschikt bent voor dit werk.

We zijn hier bijeen, omdat Jezus zegt: 'Noël Burke, Ik heb u uitgekozen en aangewezen....'. In het initiatief van Christus, in zijn opdracht aan u, daarin ligt de voorwaarde voor het slagen van uw werk.

U bent in uw werk voor Christus' rekening en verantwoording. Hij heeft u uitgekozen en aangewezen. Hij roept u om een rank te zijn waaraan zijn liefde voor Surinamers vrucht draagt. Daarmee mag u het wagen.

U zult in de komende jaren ongetwijfeld voor grote problemen komen te staan.

Misschien wel wanhopen aan uw werk, aan de mensen met wie u werkt. U zult wel eens twifelen aan uzelf. Er is wel geen dienstknecht van God die deze dingen nooit beleeft.

U mag zich tegenover Christus dan beroepen op Zijn eigen initiatief.

'Heer, ik heb niet gesolliciteerd bij U, omdat ik zo graag iets goeds wilde doen voor mijn medemensen, maar u hebt mij uitgekozen en aangewezen. Heer U bent de wijnstok die alles in zich heeft. Laat uw liefde door mij heen stromen en vruchten doen rijpen. Toon door en in mijn werk hoe machtig U bent'.

Tenslotte een woord tot de gemeente.

Velen van u zullen wel eens een dienst hebben bijgewoond waarin een zendeling werd uitgezonden naar een ver zendinggebied.

U vond dat prachtig. U was ontroerd. U nam zich voor regelmatig voor de man of vrouw in kwestie te bidden. U gaf sinds die dienst wat meer voor de zending.

We hebben vanmorgen geen uitzendingdienst waarin een zendeling uitgaat naar een

ver gelegen zendingsgebied. We kunnen in deze dienst geen ontroerde toeschouwers zijn die weer eens bij het zendingswerk bepaald worden. Deze dienst verplicht ons tot veel méér dan wat extra collectes en tot speciale voorbede.

In deze dienst worden we zelf zendingsgemeente. Binnen het raam van onze gemeente zal ds. Burke hier, in Den Haag gaan werken. Misschien twee straten verder dan uzelf woont. U zult de zendeling iedere week kunnen ontmoeten. U zult de vruchten van zijn arbeid in eigen gemeente tegenkomen: Bruine en zwarte mensen, met andere gewoontes, moeilijk Nederlands sprekend. Maar mensen die op uw gebed door ds. Burke Christus hebben gevonden of zoeken. Mensen die er naar verlangen het nieuwe leven dat Christus geeft, samen met u en mij te delen. Mensen die van u vragen door u ontvangen en begrepen te worden.

Ds. Burke zal méér van u vragen dan zendingen in Afrika. U kunt hem ook meer geven. Hij is vlakbij. De vruchten van zijn arbeid zullen u niet gepresenteerd worden op het papier van een rondschriftbrief: 'Zoveel mensen tot geloof gekomen, zoveel mensen gedoopt, zoveel mensen op de bijbelstudiebijeenkomst!'

De vruchten van Burke's werk zult u in deze kerk persoonlijk ontmoeten. En bij u thuis.

Na het lezen van een rondschriftbrief van een zendeling kun je zeggen: 'Wat mooi, laten we de Heer danken!'

De arbeid van ds. Burke zal een heel andere reactie vragen. Wanneer de vruchten van zijn arbeid in levende lijve in de gemeente komen, zullen u en ik onszelf moeten geven.

Amen.